

GELLU NAUM

Zebegény, a pingvin

15

Szél kapta föl, orkán vitte,
 Tájfun fújta messze, délre,
 Az óceán fölött repült,
 Már Afrika felderengett,
 S ő megrémült módfelett,
 Míg szállt a Szirtisz-öböl felett,
 S Tunisz mellett földet ért.
 Az apró pontatlanságokért
 Rám száll a felelősség terhe:
 Hogy végül elvetődött erre,
 Nem tudni pont, hogy s mint esett,
 Hisz az úton írt naplója
 Legnagyobbbrészt elveszett.

16

Nem vagyok rossz tájleíró,
 S mivel a látvány mámorító,
 Jelzem, ha már hősünk itt van,
 Hogy mit is láthatunk Tuniszban.

Fentről, nagyon fentről nézve
 Nyugatra, keletre s délre,
 Tenger mindenütt, csak tenger,
 Csillogó vízrengeteggel.
 Elegáns fregattok úsznak,
 Kristályserlegként hajóznak,
 S nyomukban, tajtékra hágvá
 Vágódnak opálszínű tájba
 Tarkabarka vízi járművek,
 Mint értékes, csiszolt kövek.

Ha észak felé néz szemed,
 Dzsámik sziluettje remeg,
 S virágzón vágynak a napba
 Narancsligetek fehér habja.

A Szirtisz-öböl partvidékén
Körülkémelet Zebegeány,
S így szólt: – Jó itt nézelődni,
De tekintettel a melegre,
S mert meg vagyok ereszkedve,
Nem tudok gyalog közlekedni.

Nem volt hát túl jó a kedve,
De épp arra jött egy teve.
– Mi a neved? – Zebegeány.
– Zebegeány? Én úgy tudom,
Zebegeány Labradorba ment,
Él Bukarestben egy húgom,
Ki szívemnek kedves rokon,
Néha a cirkuszról beszámol,
S e távozás dráma volt ott
Aszerint, amiket mondott
A hírneves munkatársról.

– Suzy, a teve húga Önnek?
Íránta érzem a legtöbb hálát,
Tőle tanultam az első skálát,
S együttműködtünk, ő és én
A kórusművészet terén...

Aztán sóhajtott Zebegeány,
S így szólt: – Ha meg is halok én,
Egy ilyen hosszú út után,
A Szirtisz-öböl kies partján,
Családomhoz megyek, messze délnek,
Mert ők a Déli-sarkon élnek.

– Ó, ezt meg kell úsznod élve –
A tevehölgy így zokogott –,
Biztosan vár sok rokonod!
Elvisz a néni, messze délre...

A tevehölgy a hátán vitte,
Lágy és ringató volt lépte,
Mint tevéké általában;
Átkeltek mezőn, falvakon,
S csak kóvályogtak félvakon,
Míg egyszer aztán meg nem álltak.

A teve így szólt: – Itt a térkép,
Nézd meg te is, semmi kétség,
Ez itt elöl a Szahara.
Jobb, ha nem megyünk oda.
A sivatagban, kedvesem,
Nincsen víz, egy cseppnyi sem,
Te meg, ahogy így elnézlek,
Nem bírod jól a hőséget.
Délnek indultál mindenáron,
S elhoztalak teveháton,
De mivel teve volnék s anya,
Hallgasd, mi egy anya szava:
A Szahara egy gyilkos hely,
Azt ajánlom, fordulj vissza,
S menjünk hát, Tuniszba fel!

Válaszolt rögtön Zebegény:
– Köszönöm nagyon, tevenéném,
De mennem kell délnek, tovább,
Testvéreim már várnak ott,
Nincs mit tennem, gyötör a vágy,
És látnom kell a Déli-sarkot.
De köszönöm, feltétlenül!

S így indult tovább, egyedül...

19

Tán leírhatom némiképp,
Milyen egy sivatagi kép,
S elmondom azt is néhány szóban:
A homok forróbb, mint ha hó van,
Bajok adódnak az étkezésben,
És nincs troli és nincsen HÉV sem.
Egy sátor sincs a láthatáron,
Baobabfák árnyát se látom,
Nincsen cukrászda a sarkon,
S én ezt nagy hibának tartom.
Bár egy limonádésbódé
Vagy egy vödör jeges bólé
Lenne itt – de hiú vágy marad.
Semmi más nincs: csak homok s a nap.

20

Így vánszorgott Zebegény,
És rémület töltötte el:

„Látom, itt pusztulok én!”
De egy homokdombra érve fel
A völgyben oázisra lelt,
Sok árnyékkal, virágzó fákkal,
A fák bódító illatával,
S hús forrásvízzel is betelt.

Csak ivott, ivott Zebegény,
Aztán meg dalolt, könnyedén.

21

Fentről, elbújva az ég alatt,
Egy ágon, melyet sűrű lomb takart,
Aprócska majomlány figyelt:
Lapulva félt, félve fülelt.

Zebegény hangja messze szállt,
S egy kórusművet recitált...

A majomlány meg észrevette,
Hogy enyhén megremeg a teste,
S valami furcsa vágy s zavar,
Mit fölkelte benne ez a dal,
Beférkőzik az ujjbegyekbe,
(De kellemes, mindenesetre)
S talán szerelem a neve.

22

Így hát lemászott a földre,
A vándort illőn üdvözölve,
Kecses meghajlással nyújtott át
Egy dísztasaknyi mandulát
És három narancsot is: – Vedd el!
Rendelkezhetsz mindenemmel!

Aztán, arcán halvány pírral,
Mint kit fűt a jótett heve,
De még küzd a vágyaival,
Meggörgette, mi a neve.

S ő így szólt: – Nevem Zebegény...

Erre a majomlány pirulva,
De bátorságra kapva súgta:
– Aprócska vagyok, igaz

(Ősszel megyek iskolába),
 Mégis, szívemnek egy a vágya,
 S elmondom neked, mi az.
 Egy tenor felesége lennék,
 Ezért én bármit megtennék.

S mivel te az vagy, s talántán
 Bús látvány egy síró majomlány,
 Kit elutasított egy férfi,
 Szeretnélek férjül kérni.

Így válaszolt Zebegény:
 – Férjségre még nem gondoltam én,
 De mivel tenor vagyok, s talántán
 Bús látvány egy síró majomlány,
 Kit elutasít vőlegénye,
 Készen állok az esküvőre.

23

Aztán, mint minden jó gyerek,
 Ki tudja jól, hogy mi az illem,
 A szülőkhöz indultak ketten,
 Hogy frigyükre áldást kérjenek.

Csimpánz úr, az apa, aki
 Az oázisban volt valaki,
 Bár nyersen fejezte ki magát,
 Így szólt: – Hallgasd apád szavát!
 Tudod, hogy szeretlek téged,
 S a tenori mesterséget
 Módfelette tisztetem,
 (Arra is emlékezem,
 Egyéves lehettem talán,
 S szoprán akartam lenni én
 Zsenge életem hajnalán.)
 Tetszik nekem Zebegény,
 S azt se mondhatod nekem,
 „Kegyetlen zsarnok vagy, apám!”,
 Mert inkább szelíd a jellemem –
 Mondhatnám: beleegyezem,
 De vőjelöltem, amint hallom,
 Északról messze délre tart,
 Úticélja a Déli-sark,
 Ott pedig a fagy kemény,
 S egyetlen lányom vagy, szegény.
 Nem engedhetlek el, belátod?

Ellenzem a házasságod.

Erre Csimpánzné asszonyság
Anyaként s nőként megfontolva
Az atyai szót, megtoldotta:
– Kedveseim, mást nem mondhatok,
Csak ennyit: ellene vagyok!

24

És ők, mint minden jó gyerek,
Ki tudja jól, hogy mi az illem,
S hogy sorsa milyen szóra billen,
Elfogadták e végzetet.

És továbbindult Zebegeány.

Egy pálmaág árnyas tövén
Sóhajtozott, mint síró látvány,
Egy apró majomlány, szegény.

Balázs Imre József fordítása

